

**ALTERNATIVES I SUGGERIMENT
DEL CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DEL BAIX LLOBREGAT
AL PDU DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA**

ALTERNATIVES I SUGGERIMENTS CECBLL

0. El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat (CEBLL) comparteix els objectius del PDU i considera que el document de l'aprovació inicial haurà de concretar de forma més precisa com se'ls dona compliment.

Els objectius de desenvolupament sostenible del PDU són definits en la pàgina. 50 de la Memòria de la forma següent:

1. Reforçar la solidaritat metropolitana.
2. Potenciar la capitalitat metropolitana.
3. Naturalitzar el territori potenciant els valors de la matriu biofísica.
4. Millorar l'eficiència del metabolisme urbà i minimitzar els impactes ambientals.
5. Articular el territori a partir d'una estructura policèntrica.
6. Fomentar una mobilitat activa i sostenible repensant les infraestructures metropolitanes.
7. Afavorir la cohesió social per mitjà de l'habitatge, l'espai públic, els equipaments i el transport públic.
8. Rehabilitar i reciclar els teixits urbans.
9. Incrementar la complexitat i l'habitabilitat urbana.
10. Impulsar la competitivitat i la sostenibilitat de l'economia metropolitana.

Aquests objectius són en bona part similars i/o compatibles amb els reptes d'entorn i gestió del territori sorgits de les conclusions de l'Àmbit 3 — "Entorn i Gestió del Territori"— del congrés El Baix Llobregat a Debat organitzat pel CECBLL l'any 2016.

Són objectius i reptes basats en la solidaritat metropolitana, el caràcter necessàriament policèntric dels nuclis urbans, la potenciació de la cohesió social, el dinamisme econòmic, la lluita contra el canvi climàtic i la protecció dels espais naturals, i s'expressen a continuació:

1. Garantir la preservació dels aqüífers del Llobregat.
2. Garantir la qualitat de l'aigua del riu i del seu entorn natural.
3. Garantir la preservació del Parc Agrari del Baix Llobregat i afavorir la creació del Parc Rural del Montserrat.
4. Garantir la preservació dels espais naturals de la comarca (Delta-litoral, Garraf-Ordal, Collserola, Montserrat, rius Llobregat-Anoia) tot implantant mesures de protecció de la biodiversitat i promoure els futurs plans de connectors ecològics.
5. Innovar en matèria d'activitat agrícola.

6. Establir per primera vegada una estratègia de gestió forestal.
7. Incidir en el planificació territorial i urbanística de manera que sigui interdisciplinària , orientada per les eines d'avaluació ambiental estratègica i que reculli la veu de la comarca.
8. Repensar les agendes de les ciutats entorn dels eixos de funcionalitat, sostenibilitat, equitat i govern.
9. Dotar les ciutats de més centralitat i avançar cap a una comarca policèntrica.
10. Resoldre l'aïllament de zones d'urbanització de baixa intensitat per afavorir la intercomunicació, i convertir-les en zones d'intensitat urbana creant models propis.
11. Promoure plans de gestió de serveis i de xarxes en matèria de comunicació de persones i de mercaderies per sobre de noves construccions, tot i que cal acabar obres d'infraestructures pendents.
12. Intensificar la creació de potents nòduls d'intermodalitat, millorant també les interconnexions de les xarxes de rodalies.
13. Prioritzar la intercomunicació comarcal entre un costat i l'altre del riu.
14. Superar dèficits històrics i aconseguir la supressió del pas a nivell de Renfe a Sant Feliu de Llobregat, cosa que facilitaria una millor circulació de la línia.
15. Promoure l'elaboració de plans municipals d'adaptació al canvi climàtic.
16. Establir una estratègia comarcal de Transició Energètica.
17. Proporcionar eines per al seguiment dels plans especials de protecció de la qualitat de l'aire.
18. Promoure polítiques de residus a partir dels plans de prevenció, amb el concepte que "residu és recurs".
19. Establir que la comarca del Baix Llobregat en el seu conjunt forma part de la Regió primera i que necessita d'eines de gestió comuna.

Aquests reptes es desglossaven en les propostes següents:

1) De la terra: el riu, l'agricultura, el bosc, els espais naturals i la biodiversitat. Trencar l'aïllament del sòl agrícola, resseguir la connectivitat de la conca fluvial, vincular les muntanyes i els espais naturals, protegir la façana litoral i el sistema de dunes de les platges:

- Preservar els aqüífers, qualitat de l'aigua i entorn natural
- Posar de relleu el territori i la biodiversitat com a targeta de presentació de la comarca

- Prioritzar eines de gestió útils per a la millora dels espais
- Fer compatible l'ús social i l'accés de les persones als espais naturals amb la preservació
- Promoure l'ampliació del Parc Agrari i dotar-lo de més eines (disciplina urbanística)
- Impulsar la creació del Parc Rural del Montserrat
- Elaborar el Pla estratègic de gestió forestal del Baix Llobregat

2) De les urbs: les ciutats, la urbanització de baixa intensitat, les infraestructures, la planificació. Entendre la comarca com un espai viu, com una estructura orgànica, i no com un compendi de peces més o menys ben encaixades. La comarca viu, respira i es comunica. L'hem de considerar en el seu conjunt:

- Dotar-nos d'eines perquè la ciutadania de la comarca tingui veu en la planificació territorial i urbanística i que aquesta sigui interdisciplinària, orientada per les eines d'avaluació ambiental estratègica.
- Establir l'estratègia de "Baix Llobregat, una comarca policèntrica" — "ciutat de ciutats"—, amb una nova agenda que contingui els eixos de funcionalitat, sostenibilitat, equitat i govern.
- Situar entre les prioritats de les agendes públiques la necessitat de protegir la vulnerabilitat de les persones en matèria d'habitatge.
- Crear un àmbit que sumi institucions, ciutadania, sectors econòmics per incidir en els plans de gestió de serveis i de xarxes en matèries de comunicació de persones i mercaderies, promocionant el transport públic i la intercomunicació de la comarca, sobretot entre un costat i l'altre del riu.

3) Dels elements: l'energia, el canvi climàtic, l'aire, els residus.

En l'agenda dels propers anys, la transició energètica, la consideració del residu com a recurs, la mitigació dels efectes del canvi climàtic i la protecció de la qualitat de l'aire són i seran eixos bàsics per a la planificació del territori, dels espais urbans i de les ciutats, així com per a l'activitat econòmica, la logística i la mobilitat:

- Crear la comissió comarcal per a la Transició energètica, establint mesures a curt, mitjà i llarg termini
- Elaborar plans municipals de prevenció de generació de residus. No només ocupar-se de la recollida i el tractament
- Elaborar plans de mitigació del canvi climàtic, aprofitant tots els recursos com ara la capacitat de l'activitat agrícola per absorbir l'escalfament
- Dotar-nos d'eines de seguiment interdisciplinari (salut pública/ciudadania/empreses) per revertir la greu problemàtica de la contaminació atmosfèrica

4) De la ciutadania: una sola comarca, múltiples singularitats, una vinculació positiva i enriquidora amb la gran ciutat de Barcelona que ha d'exercir la capitalitat des de la responsabilitat i sense arrogància. El Baix Llobregat s'ha de relacionar en peu d'igualtat amb Barcelona i el seu entorn. Sense Baix Llobregat no hi ha àrea metropolitana:

- Reforçar la personalitat de la comarca, defensar els interessos comuns, orientar-nos a solucions de simplificació administrativa i empoderament de la ciutadania. El Baix Llobregat serà el que les persones vulguem.

En aquest sentit, ja l'any 2013 el govern de la Generalitat va presentar un Avantprojecte de Llei de Governos Locals. Amb data 20 de juny del mateix any, el CECBLL promovia una declaració a favor de la comarca del Baix Llobregat, signada per CCOO, UGT, PIMEC, Cambra de Comerç, Fav, ESAB_UPC, UP, USOC, Òmnium, Fundació Catalana de l'Esplai, Federació de Dones per a la Igualtat i Cinebaix, que, entre altres coses, deia: "Proposem l'adscripció de tot el Baix Llobregat a l'AMB, sempre que es reconegui, dins de la seva estructura, un òrgan polític i administratiu propi d'àmbit comarcal que possibiliti el suport i la impulsió d'accions de cooperació entre els municipis que respongui a la tradició de mancomunar esforços". En l'esperit d'aquella declaració hi havia el reconeixement del fet metropolità i la voluntat de no segregar 8 dels municipis de la comarca que no pertanyen a l'AMB (Abrera, Castellví de Rosanes, Collbató, Esparreguera, Martorell, Olesa de Montserrat, Sant Esteve Sesrovires i Vallirana)

El CECBLL comparteix que l'Alternativa 3 del PDU, de creixement focalitzat, és la més indicada, i alhora respectuosa amb el Pla Territorial Metropolità de Barcelona, que és la figura de planejament a la qual jeràrquicament cal ajustar-se, tal com assenyala l'article 11.4 de la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, que estableix que els plans d'ordenació urbanística han de ser coherents amb les

determinacions del Pla Territorial General i dels plans territorials parcials i facilitar-ne l'acompliment.

1. El PDU necessita un govern metropolità que exerceixi en plenitud les seves competències.

La Memòria del PDU (pàg. 51) estableix que per a l'assoliment dels objectius de desenvolupament urbanístic metropolità cal que aquesta figura urbanística recolzi en un sistema de governança que permeti desplegar-los i que contribueixi a construir una nova cultura metropolitana basada en la coordinació i la cooperació entre municipis amb l'AMB com a agent facilitador.

Tanmateix, l'èxit del PDU està íntimament lligat al fet que el govern metropolità desplegui les seves competències previstes en l'article 14 de la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana, i no sigui només un agent facilitador, en:

- Urbanisme
- Transport i mobilitat
- Aigües
- Residus
- Altres competències en matèria de medi ambient, amb especial èmfasi en la generació, distribució i comercialització d'energia de fonts renovables, i mesures d'eficiència i estalvi energètic
- Infraestructures d'interès metropolità
- Desenvolupament econòmic i social. Pel que fa a la cohesió social i territorial, caldria definir i concretar l'àmbit, la composició i les funcions de la Comissió de Seguretat per fomentar polítiques públiques en matèria de convivència ciutadana prevista en l'apartat H b) d'aquest article.

La dissolució de la Corporació Metropolitana de Barcelona mitjançant la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa, va tenir efectes molt negatius en el desenvolupament del Pla General Metropolità (PGM), atès que la Mancomunitat de Municipis de l'AMB sorgida *a posteriori* no tenia competències urbanístiques i cada localitat va realitzar modificacions del PGM, desvirtuant la idea de conjunt metropolità. Cal evitar que aquest fenomen torni a produir-se, mitjançant una aplicació de la Llei 31/2010, que alhora introdueixi determinades modificacions

que permetin un compliment més efectiu, i que podrien ser tràmits parlamentaris simultanis a la tramitació del PDU.

2. El PDU hauria de complir també les funcions del Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana (POUM).

El PDU definit en els articles 22 i 23 de la Llei 31/2010 té un ventall de funcions que és propi d'un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM), com recull el Decret Legislatiu 1/2010, del 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'Urbanisme (en endavant, TRLU), com es pot examinar en les funcions següents:

- Classificació del sòl de l'àmbit metropolità.
- Fixació dels criteris per qualificar el sòl urbà i urbanitzable, tot establint les magnituds d'edificabilitat, usos, densitats i reserves de sistemes per al desenvolupament del sòl urbanitzable delimitat i no delimitat, i dels àmbits de transformació urbanística del sòl urbà, amb relació als diversos àmbits territorials.
- Desenvolupament del sòl no urbanitzable mitjançant la garantia de l'ús racional del territori, la preservació del medi natural, la qualitat de vida i el valor agrícola i forestal dels terrenys.
- Definició de la normativa urbanística i d'edificació comuna.

Respecte d'això, l'article 57.2 del TRLU regula el següent:

Correspon als plans d'ordenació urbanística municipal, com a mínim:

- a) Classificar el sòl, amb vista a l'establiment del règim jurídic corresponent.
- b) Definir el model d'implantació urbana i les determinacions per al desenvolupament urbanístic, d'acord amb el que estableix l'article 3 del TRLU.
- c) Definir l'estructura general que cal adoptar per a l'ordenació urbanística del territori i establir les pautes per fer-ne el desenvolupament.

L'article 27 de la Llei 31/2010 preveu les funcions del Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana, de la forma següent:

1. El Pla d'ordenació urbanística metropolità desplega les determinacions del Pla director urbanístic metropolità amb el detall que pertoca a un pla d'ordenació urbanística municipal, i n'estableix les altres determinacions pròpies.

2. El Pla d'ordenació urbanística metropolitana conté la documentació dels plans d'ordenació urbanística municipal adaptada a les peculiaritats del contingut d'aquest instrument plurimunicipal. Els documents del Pla d'ordenació urbanística metropolitana han d'especificar les determinacions que deriven del compliment obligat del Pla director urbanístic metropolitana. L'agenda o el programa d'actuació urbanística metropolitana s'actualitza cada sis anys per acord de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, passat el termini d'un mes d'informació pública. Aquest acord s'ha de publicar en el butlletí oficial corresponent i s'ha de comunicar a la Comissió d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Cal tenir present que el territori metropolitana té un grau de consolidació del sòl urbà molt alt, una regulació dels sòls urbanitzables supeditada a les determinacions del Pla Territorial Metropolitana de Barcelona, aprovat pel Govern de la Generalitat el 20 d'abril de 2010, i una protecció del sòl no urbanitzable mitjançant figures de protecció derivades de la legislació d'espais naturals, com la Llei 12/1985, de 12 de juny, o l'Acord de Govern de la Generalitat de 5 de setembre de 2010 sobre la Xarxa Natura 2000.

Per les raons exposades, resulta adient que el PDU compleixi també les funcions previstes pel Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana.

Aquestes funcions permetran evitar els efectes adversos següents:

- La difícil convivència entre el PGM encara vigent i el PDU a l'espera que s'aprovi el Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana. Convivència que pot perllongar-se en el temps.
- La difícil convivència entre els plans generals d'ordenació dels municipis no regits pel PGM i el PDU a l'espera que s'aprovi el Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana. Situació que afecta Torrelles de Llobregat, Barberà del Vallès, Begues, Cervelló, Sant Andreu de la Barca, Corbera de Llobregat i Badia del Vallès.
- La tendència a fer que no s'aprovi un únic Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana, sinó que s'aprovin per zones del territori i, per tant, impeding transferències de sostre edificable entre plans, com preveu l'article 23.2.c) de la Llei 31/2010; tot tenint en compte que la Llei preveu un únic Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana i, per tant, la divisió per zones requereix una modificació de la Llei.

Per aquest motiu, convé una modificació de la Llei 31/2010 per tal que es reconegui que el PDU té determinacions de POUM i s'elimini la previsió d'un Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana, refonent-ho tot en una mateixa figura.

Aquesta modificació legislativa també hauria d'incloure Vallirana com a municipi de l'AMB, atès que és una localitat amb lligams estrets amb la seva realitat urbana immediata: Cervelló i la resta de municipis metropolitans situats a la riba del Llobregat.

Per altra banda, el Baix Llobregat és una comarca amb una dinàmica interrelacionada tant pel que fa a les trames urbanes com pels espais oberts. i no compartim una divisió en àmbits funcionals, on es diferencien Barcelonès i continu Llobregat, el Delta i la Vall Baixa (Memòria del PDU, pàg. 201).

3. Necessitat d'un Pla Especial d'Equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i d'una resolució de les zones verdes públiques en sòls privats.

Tal i com estableix el Preàmbul de la Memòria del PDU, es defineix un model urbanístic policèntric que reforça la solidaritat territorial al mateix temps que impulsa la capacitat metropolitana, i que, entre altres qüestions, procura la proximitat dels serveis i dels equipaments per aconseguir uns espais que afavoreixin la caminabilitat i la interacció social.

La Disposició Transitòria Tretzena de les Normes Urbanístiques del PGM preveia l'aprovació d'un Pla especial dels equipaments qualificats d'interès metropolità (7c). Aquest Pla Especial no es va arribar a aprovar mai, malgrat que hauria permès una política dotacional reequilibradora i fomentadora de la cohesió territorial de l'àmbit metropolità en matèries d'interès supramunicipal tan clares com els equipaments culturals i socio-sanitaris. D'aquesta manera, el debat sobre on s'han d'implantar usos com ara nous hospitals, facultats universitàries, auditoris o plantes de tractament de residus s'hauria pogut formular de manera més planificada i equilibradora.

Les normes urbanístiques del PDU han de preveure l'aprovació d'un Pla especial d'equipaments de l'AMB en un termini breu, però assumible, com és el de 2 anys des de l'entrada en vigor del PDU.

La Memòria del PDU (pàg. 78) expressa que el territori metropolità té uns bons estàndards d'equipaments i, en menor mesura, de zones verdes.

La Memòria del PDU (pàg. 141) expressa que "la cohesió social depèn clarament de les possibles deficiències en dotacions, espai lliure i habitatge. Així, si bé avui dia la majoria de la població metropolitana té garantida la proximitat a tots els equipaments bàsics, cal assegurar-ne la vertebració i la relació sinèrgica amb els espais públics a escala supramunicipal, així com optimitzar els existents i executar les reserves pendents".

Cal examinar quines necessitats dotacionals actuals existeixen i quines es preveuen en un futur, per tal que determinats sòls tinguin una qualificació d'equipament metropolità, sotmesos al Pla Especial proposat.

I a més, com la pròpia Memòria del PDU reconeix (pàg. 121), “la realitat actual mostra una societat amb molta més desigualtat social que fa 40 anys”, i per tant, cal revertir el fracàs que com a comunitat hem patit per no dotar-nos d'unes condicions òptimes d'equitat.

Per altra banda, resulta necessari que el PDU resolgui l'adquisició gratuïta per cessió obligatòria dels terrenys qualificats com a zona verda pública que són de titularitat privada i no estan en un àmbit de gestió urbanística, cosa que ha motivat que els ajuntaments haguessin d'assumir l'elevat cost d'expropiació, instada en moltes ocasions pels propietaris, tal i com preveu l'article 114 del TRLU.

Els efectes greus en les finances públiques d'aquestes expropiacions per ministeri de la Llei haurien d'aparèixer contemplades en l'epígraf 4.2 de la Memòria relatiu al Planejament urbanístic vigent (pàg. 74 i següents).

4. Necessitat d'actualitzar el concepte de Centre Direccional.

El PGM va introduir el concepte de centres direccionals com a elements descentralitzadors amb la intenció de difondre la centralitat i l'equilibri territorial. Els centres direccionals són àmbits d'intervenció pública on situar equipaments i activitats econòmiques estratègiques. Dels 5 centres direccionals previstos pel PGM només s'han desenvolupat els que estan en la ciutat més consolidada, mentre que el de Cerdanyola es troba en tramitació, i el del Prat Nord roman a l'espera.

La Memòria del PDU (pàg. 78) justifica aquest desenvolupament irregular potser “per la falta de concreció o la imprevisibilitat de les futures governances del territori”.

Malgrat aquest grau d'execució, el concepte de Centre Direccional té una gran potència per a les polítiques públiques i caldria que fos actualitzat i introduït en les normes urbanístiques del PDU, sota la gestió d'un govern metropolità que desplegui en plenitud les seves competències.

Tal com afirma la Memòria del PDU (pàg. 159), “la referència reiterada a conceptes com ara nuclis, centres direccionals, àrees de nova centralitat i noves centralitats mostra que la idea de centralitat té una llarga tradició en les propostes d'ordenació de l'àrea metropolitana de Barcelona.”

L'actualització del concepte Centre Direccional i la seva localització ben comunicada per infraestructures de mobilitat pública permetrà un dels reptes del PDU en matèria d'activitat econòmica, que és impulsar noves centralitats amb especialització pròpia (pàg. 121 de la Memòria).

El Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) va basar-se en el concepte de Centre Direccional per definir una sèrie de noves centralitats. Al sector Llobregat són centres lligats a futures estacions sobre una nova línia ferroviària Cornellà-Castelldefels, al nord de la C-245, que buscaven un punt d'accessibilitat òptim des dels nuclis urbans de Sant Boi de Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels, una nova estació al sector dels Joncs (Gavà), un nou node a Quatre Camins, un a la Colònia Güell i l'estació intermodal del Prat. El PDU respecta aquests centres, i alhora afegeix al sector Llobregat el del nus del Papiol.

La potenciació d'aquests centres ha d'estar vinculada a garantir primer que la inversió ferroviària es materialitzi i, alhora, a contenir-ne el creixement per tal de no afectar espais naturals inclosos dins del Parc Agrari del Baix Llobregat i del Delta del Llobregat.

5. EL PDU ha de fer una política decidida en matèria d'habitatge.

La Generalitat de Catalunya porta un retard important en l'aprovació del Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge que ha de donar compliment a les previsions de l'article 73 de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge, el qual determina com a objectiu de solidaritat urbana l'obligació per als municipis inclosos en àrees declarades per aquest Pla territorial sectorial de disposar en el termini de 20 anys d'un parc mínim d'habitatges destinats a polítiques socials del 15% respecte del total d'habitatges principals existents.

El PDU pren com a repte el compliment del document en tramitació del Pla Territorial Sectorial d'Habitatge (2016-2030):

- 15% dels habitatges principals destinats a polítiques socials: 194.000 habitatges.
- 5% dels habitatges principals destinats a lloguers socials: 64.500 habitatges.

Els objectius en matèria d'habitatge del PDU són els següents (pàg. 110) de la Memòria):

- Quantificar i localitzar els nous habitatges necessaris en funció de les capacitats dels municipis.

- Establir mecanismes per millorar l'accés a l'habitatge de la demanda exclosa, amb una atenció especial a les situacions de vulnerabilitat residencial.
- Establir nous mecanismes més enllà de les reserves de sostre en sectors, com ara la destinació de sostre a habitatge protegit a la ciutat construïda per aconseguir habitatge assequible o la definició de zones de tempteig i retracte que permetin incrementar el parc públic.
- Establir mecanismes per incentivar la rehabilitació dels habitatges.

El dret a l'habitatge s'ha obstruït com a conseqüència de la crisi econòmica, fracturant la cohesió social, tal com es desprèn del recent Decret Llei 17/2019, de 23 de desembre, de mesures urgents per millorar l'accés a l'habitatge.

Per aquests raons, convé que el PDU sigui més ambiciós i reguli els aspectes introduïts per la ciutat de Barcelona mitjançant "la Modificació del Pla General Metropolità per l'obtenció d'habitatge de protecció pública al sòl urbà consolidat", aprovada definitivament per la Subcomissió d'Urbanisme del municipi de Barcelona en la sessió de 5 de desembre de 2018.

La proposta es resumeix en els continguts bàsics següents:

- Regulació de l'ús d'habitatge en les zones de sòl urbà que admeten habitatge plurifamiliar, destinant un 30% del sostre urbanístic d'habitatge a habitatge de protecció pública.
- Definició de les condicions de les parcel·les que hauran de complir amb l'esmentada destinació a habitatge de protecció pública situades en aquestes zones, establint que aquestes tinguin més de 600 m² de sostre urbanístic potencial que admeti l'ús d'habitatge plurifamiliar, i que s'aplicarà en els casos d'actuacions edificadores de nova construcció i gran rehabilitació que incloguin aquest ús.
- Els habitatges amb protecció oficial resultants d'aquesta mesura seran de règim general o altre règim que determini com a equivalent la normativa en matèria d'habitatge, i queden subjectes als drets d'adquisició preferent a favor dels ajuntaments metropolitans.
- Regulació dels paràmetres que permetran la concreció d'aquestes mesures en les llicències d'actuacions edificadores de nova construcció i gran rehabilitació.
- Excepcionalment la destinació parcial a habitatge de protecció pública podrà ser menor del 30% del sostre urbanístic d'habitatge fins dos anys després de l'entrada en vigor del PDU mitjançant un estudi econòmic, validat per l'Ajuntament respectiu, i d'acord amb la resta de determinacions de les normes urbanístiques del PDU.

- Aplicació de les altres excepcions d'aquesta norma a les actuacions edificadores de solars que es trobin en les condicions de sòl urbà consolidat previstes en la Modificació del Pla General Metropolità de la ciutat de Barcelona, i aplicables ara al conjunt de l'AMB.

Aquestes mesures són coherents amb els objectius generals del PDU reflectits en la Memòria (pàg. 51), que manifesta el següent:

Els instruments de què es doti el PDU han de facilitar: la dotació d'habitatge assequible, la recuperació de les plusvàlues resultants de l'acció urbanística per poder revertir-les en polítiques públiques de sòl, l'obtenció de més reserves de sòl i sostre per a habitatges protegits i de renda limitada i de dotacions, així com per a l'equidistribució de càrregues i beneficis, o el foment d'operacions de rehabilitació, reforma i renovació dels teixits urbans.

Simultàniament amb la tramitació del PDU, convé reforçar les funcions de l'Operador Metropolità de l'Habitatge, el Consorci Metropolità de l'Habitatge i l'Observatori Metropolità de l'Habitatge, amb la possibilitat que totes aquestes funcions es refonguin en una mateixa entitat.

6. El Pla Director de l'Aeroport Josep Tarradellas ha de ser coherent amb el PDU.

El Ministeri està elaborant un Pla Director d'aquesta infraestructura aeroportuària que s'ha de subsumir dins de les previsions del PDU per tal d'evitar friccions en l'ordenació territorial, en una zona sensible atesa la proximitat als espais naturals del Delta del Llobregat.

Cal tenir present que aquesta zona del territori ha estat objecte d'una coordinació intensa entre administracions, que va comportar l'aprovació del denominat Pla Delta (any 1994), el qual ordenava la transformació del litoral al sud de la ciutat de Barcelona: les ampliacions del port i de l'aeroport, la desviació del tram final del riu Llobregat, la protecció de les zones naturals del delta i la posada en marxa de la depuradora que va sanejar les aigües costaneres.

El futur de l'aeroport ha de respectar els valors consolidats del Pla Delta i respectar les determinacions del PDU i ha de contenir-ne el creixement. Dins d'una visió de país, cal tenir present el desenvolupament i funcions complementàries que poden exercir els aeroports de Girona i de Reus. Cal descartar una possible ampliació de la tercera pista que alteri els espais naturals protegits de la Ricarda. Aquest indret humit és especialment vulnerable pel fet de trobar-se

fragmentat de la resta dels espais naturals veïns, i és fruit de la intensa concertació d'interessos i d'ordenació del territori que el Pla Delta representa.

La Memòria del PDU ja és conscient de la necessitat de concertació pública, tal com s'expressa a la pàgina 72: "L'Àrea Metropolitana de Barcelona exerceix les seves competències sobre un àmbit on concorren un gran nombre d'administracions de diversos nivells. A part dels 36 ajuntaments dels municipis que la integren, a l'àmbit metropolità hi tenen competències quatre consells comarcals, una diputació provincial, la Generalitat de Catalunya, l'Estat i la Unió Europea. Cal considerar, a més, les mancomunitats de municipis i els consorcis creats per a finalitats específiques. Aquesta multiplicitat d'administracions no únicament provoca algunes duplicitats i solapaments en les competències, sinó que, pel que fa al PDU, obliga a considerar les figures legals i de planejament promulgades per cadascuna de les administracions i a informar les que tinguin competències relacionades amb les propostes del Pla."

No obstant, cal puntualitzar que a l'àmbit de l'AMB hi ha tres consells comarcals, no quatre, arran de la dissolució del Consell Comarcal del Barcelonès per mitjà de la Llei 1/2019, del 15 de febrer.

7. EL PDU ha de preveure l'ampliació del Parc Agrari del Baix Llobregat i les mesures de planejament urbanístic recollides en el Pla Director de les Muntanyes del Baix.

Un dels objectius de l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya, GOV/54/2018, de 17 de juliol, pel qual s'aprova l'Estratègia del Patrimoni Natural i Biodiversitat de Catalunya és que el planejament urbanístic defineixi el valor funcional de la denominada infraestructura verda i redueixi la fragmentació del territorial.

En aquest sentit, resulta important que el Parc Agrari del Baix Llobregat amplii el seu àmbit a les zones de muntanya de la serra de l'Ordal, de forma que el Parc no sigui només representatiu dels conreus deltaics o de la Vall Baixa, tal com Santa Coloma de Cervelló va promoure en la Revisió del Pla Especial de Protecció i Millora del Parc Agrari, aprovada definitivament en setembre de 2015, i que comportà una ampliació dins d'aquest terme municipal.

L'extensió del Parc Agrari a l'Ordal pot integrar altres zones conreades de Santa Coloma de Cervelló, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Torrelles de Llobregat i Cervelló, i desplegar el Pla Director de les

muntanyes del Baix, document estratègic aprovat definitivament pel Consell Comarcal del Baix Llobregat l'any 2011 i que compta amb un conveni de col·laboració dels diversos municipis integrants de juny de 2018.

L'ampliació del Parc també ha d'anar acompanyada d'una millora del seu marc de protecció i salvaguarda de l'agricultura. Aquest Parc s'ubica en els espais del Delta i en la Vall Baixa del Llobregat que són indrets travessats per infraestructures, i que en un futur comptaran amb noves obres públiques, com són les actuacions vinculades al corredor mediterrani. A aquests efectes, el Parc Agrari no pot esdevenir l'*hinterland* del Port, amenaça potencial que la Memòria del PDU admet (pàg. 124).

El Pla Director de les Muntanyes del Baix planteja un seguit de mesures urbanístiques que s'haurien de recollir en el PDU, reflectides en el Programa d'Accions 2009-2018, i que reproduïm tot seguit:

Acció. Vetllar per la coherència dels plans, programes i projectes supramunicipals amb l'estratègia del Pla director de les Muntanyes del Baix.

El Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB), aprovat definitivament el 2010, inclou en el seu àmbit les Muntanyes del Baix. L'Àmbit del Pla Director forma part del sistema d'espais oberts, tal i com es descriu a continuació:

- 9.712 ha es delimiten com a espais de protecció especial d'interès natural i ambiental: 5.051 ha ja disposen de protecció jurídica i 4.661 ha es proposen de protecció especial per completar el sistema. Arribat el moment, i un cop aprovat definitivament el PTMB, els espais de protecció especial d'interès natural i ambiental hauran de ser delimitats pel planejament urbanístic corresponent.

- 2.256 ha es delimiten com a espais de protecció preventiva del mosaic agroforestal i s'han de protegir preventivament, sens perjudici que mitjançant els plans d'ordenació urbanística municipals es puguin delimitar àrees per ser urbanitzades i edificades.

Així mateix, altres projectes, plans o programes supramunicipals poden tenir incidència en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

Objectiu: Incorporar les determinacions del Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) en el planejament urbanístic municipal.

Acció. Proposta de directrius conjuntes d'ordenació i regulació d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable.

Històricament les determinacions dels planejaments urbanístics municipals s'han centrat en l'ordenació i regulació del sòl urbà i urbanitzable, de manera que el sòl no urbanitzable era la resta del sòl inclòs al terme municipal. Aquest enfocament urbanístic ha generat que sovint el sòl no urbanitzable no disposi d'una zonificació adequada a la seva realitat, ni d'una regulació adient a aquells usos i activitats que s'hi desenvolupen.

Així, sovint el planejament urbanístic no sempre s'adequa a la realitat de les activitats agrícoles, ramaderes o forestals o a les necessitats per al bon desenvolupament i manteniment d'aquestes activitats.

Es constata que hi ha alguns espais agroforestals degradats per la implantació d'activitats alienes al medi rural que estan fora d'ordenació, les quals, en no ser erradicades, han degenerat en un efecte de proliferació.

A la vegada s'evidencien contradiccions entre la qualificació urbanística com a forestal d'alguns espais agrícoles en abandó, fet que n'impedeix la recuperació.

D'altra banda, en l'àmbit del sòl no urbanitzable es desenvolupen activitats econòmiques no tradicionals relacionades amb l'ús social i el lleure (com restaurants, allotjaments rurals, Pitch&Putt, *paítball*, hípiques), que en aquest entorn estan revaloritzades i que poden tenir un cert impacte sobre els valors naturals o paisatgístics. No obstant, aquestes activitats econòmiques comporten ingressos que poden revertir en la conservació del seu entorn.

Objectius:

- **Afavorir una actuació homogènia a nivell supramunicipal, entre tots els agents implicats en el Pla director de les Muntanyes del Baix.**
- **Afavorir models de desenvolupament urbanístic compactes basats en la recuperació d'espais urbans en desús o el desenvolupament d'àmbits adjacents a nuclis urbans consolidats.**
- **Minimitzar l'ocupació i les dinàmiques urbanes en el sòl qualificat com a no urbanitzable.**
- **Protegir dels processos erosius i gravitacionals els àmbits més vulnerables a aquests riscos.**

- **Recuperar antics espais agrícoles que es troben en estat d'abandó.**
- **Garantir que l'establiment de nous usos (com poden ser usos de turisme rural, de restauració o hotelier) en zones de caràcter principalment agrícola o ramader es realitza de manera equilibrada i sense desplaçar els usos agraris o forestals, mantenint sempre l'explotació existent.**
- **Minimitzar la degradació dels hàbitats, especialment els hàbitats d'interès comunitari (HIC) no inclosos en les figures de protecció existents.**
- **Manteniment dels espais de vorada per la seva vinculació amb la protecció i manteniment de la biodiversitat.**

La concreció d'aquests objectius permetrà assolir un dels objectius fixats pels redactors del PDU: "valoritzar i potenciar el mosaic agroforestal establint-ne les condicions d'ús, regulant el fenomen periurbà i preservant i recuperant els millors sòls agrícoles" (Memòria del PDU, pàg. 194).

8. El PDU ha d'integrar el PDU de les Vies Blaves que la Diputació de Barcelona promou.

El riu Llobregat ha estat objecte d'un esforç de recuperació important, tant des del punt de vista del medi natural com de l'ús social sostenible. En aquest sentit, resulta important que el Pla Director Urbanístic de les Vies Blaves del Llobregat que la Diputació de Barcelona promou al llarg del curs del riu també compregui l'àmbit metropolità, i que les seves determinacions s'integrin dins del PDU de l'AMB.

Aquesta necessitat és reconeguda per la Memòria del PDU en la pàgina 128, però cal un esment específic a la integració del PDU de les Vies Blaves dins del PDU de l'AMB, quan s'afirma que "la infraestructura verda i blava pot representar l'oportunitat de vertebrar les relacions entre assentaments urbans i medi i configurar-se, per tant, com un instrument per guiar el planejament urbanístic d'acord amb principis de sostenibilitat i amb solucions i criteris inspirats en els ecosistemes naturals i agraris quant a circularitat i economia de recursos".

La Comissió de Política Territorial d'Urbanisme de Catalunya va aprovar inicialment el PDU de les Vies Blaves la primavera de 2019.

Dissortadament no hi va incloure els municipis riberencs del Baix Llobregat inclosos dins del PDU de l'AMB, cosa que no resulta una bona decisió planificadora.

El riu Llobregat no desemboca en el mar a Martorell, sinó al Prat de Llobregat i, per tant, la gestió de tot el curs del riu cal que disposi d'un tractament integral en una mateixa figura urbanística, tenint en compte les singularitats dels diversos trams i cercant la concertació entre les diverses administracions.

9. EL PDU ha de prendre mesures sobre el risc d'inundabilitat i intrusió marina de la costa del Baix Llobregat.

La Declaració d'Impacte Ambiental de l'ampliació del Port de Barcelona disposa de mesures correctores d'aportació de sediments per evitar la pèrdua de les platges de la costa del Baix Llobregat.

Estudis emesos per ajuntaments afectats adverteixen de la regressió del Delta en els propers anys, fet que posarà en risc les trames urbanes riberenques i les infraestructures del port i l'aeroport.

La Memòria del PDU ha de preveure les amenaces de regressió dins dels efectes del canvi climàtic, descrits en l'epígraf 4.6 dedicat a la Infraestructura verda.

El PDU hauria de preveure les inversions necessàries per evitar aquesta regressió, mitjançant càrregues urbanístiques imputables al desenvolupament de determinades infraestructures d'interès general, com succeeix amb el PDU de l'aeroport o una nova ampliació o remodelació de la Zona Franca o del port.

10. El PDU ha de preveure una qualificació urbanística específica de connexió biològica entre els espais naturals.

Tal com es preveu a la pàgina 53 de la Memòria del PDU, "en 50 anys, el sòl urbà s'ha triplicat i ha seguit en moltes ocasions un model d'ocupació basat en la dispersió. Aquest model posa en risc la salvaguarda de les funcions ecològiques dels espais oberts i la sostenibilitat de tot el sistema metropolità".

La Memòria del PDU (pàg. 131) fa referència a 46 punts crítics i 2.000 ha de zones afectades per a la connectivitat ecològica identificades, 1.200 talls sobre la xarxa de camins, 1.900 ha d'usos periurbans i la desestructuració

de les parcel·les agrícoles, i això denota que s'ha fet una bona diagnosi que requereix mesures propositives en el planejament.

El règim jurídic de protecció de les connexions biològiques és una assignatura pendent de la gestió del territori i el medi ambient a Catalunya, malgrat que es va elaborar un Pla territorial sectorial de connectivitat ecològica de Catalunya, per part de la Generalitat, que no es va aprovar mai, tot iniciar-se'n l'avaluació ambiental a la tardor de l'any 2010.

En relació amb les infraestructures verdes, a la pàgina 126 de la Memòria del PDU s'afirma que el constant procés de transformació del territori metropolità pot semblar que ha afectat poc els espais de Collserola, Ordal, Garraf i Serralada de Marina “que disposen de diverses figures de protecció, però ha comportat sovint el sorgiment de barreres que els han fragmentat i n'han dificultat el funcionament ecosistèmic. Aquesta alternació es nota precisament en els espais de contacte amb el sòl urbanitzat, amb un notable impacte sobre el paisatge.”

El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola, aprovat provisionalment l'abril de 2019, té associada una Modificació del Pla General Metropolità amb una vocació de qualificar els sòls lliures entre el Parc Natural i el Parc Agrari mitjançant una funció connectora.

Aquest objectiu també s'hauria de concretar en altres indrets amb una clara funció connectora, com succeeix entre el Parc de Garraf i el Delta del Llobregat per la Riera de Canyars (Gavà), i en determinats espais lliures entre la Serra de l'Ordal i el Parc Agrari (Santa Coloma de Cervelló, Palleja i el Papiol).

Pel que fa a les infraestructures que travessen els espais naturals del Baix Llobregat, cal tenir present que en molts casos es van implantar abans que existís normativa reguladora de l'impacte ambiental i, per tant, construïdes sense valorar alternatives i aplicar mesures correctores.

Per suplir aquest dèficit, cal que l'AMB es doti d'un fons de compensació que permeti realitzar inversions mitigadores de l'impacte ambiental de les infraestructures preexistents (cas de la B-23, A2, C31 i C32).

11. El PDU ha de regular i limitar l'activitat logística.

El PDU esmenta la denominada “Plataforma logística del Delta”, que conté el port, l'aeroport de Barcelona i condiona la localització industrial de la

Regió Metropolitana de Barcelona, tot configurant una primera corona de centralitat que inclou un 26% del sòl industrial (pàg. 116 de la Memòria).

Pel que fa a la logística, a la pàgina 121 de la Memòria es manifesta que “la necessitat més evident és la de prioritzar aquelles localitzacions que afavoreixin enviament ràpids i flexibles i, per tant, la disponibilitat de centres logístics d’emmagatzematge i distribució ben connectats a les principals infraestructures de transport, que es combinaran amb punts urbans de recollida en taquilla o en botigues/magatzem.”

La Memòria del PDU afirma (pàg. 123) que “el Port de Barcelona està en una situació de privilegi al sud d’Europa i envers la conca mediterrània. Les directrius internacionals de reducció de CO² suposen una oportunitat per atreure activitat del centre i el nord d’Europa, per raó del seu posicionament”.

Respecte d’això, s’ha de dir que el Baix Llobregat no es pot transformar en un gran espai logístic del port. La logística és una gran consumidora de sòl i aporta pocs llocs de treball. Cal que aquest ús logístic es centri mitjançant una qualificació urbanística determinada a prop de les vies de comunicació principal i eviti situar-se en polígons mal comunicats que obliguin a desplaçaments de mobilitat privada que travessi teixits residencials.

Per una altra banda, el CECBLL no comparteix la denominació “Plataforma logística del Delta”. El Delta del Llobregat està conformat per molts vectors: indústria, infraestructures estratègiques com el port i l’aeroport, però també espais naturals i agricultura, i el concepte Plataforma logística és excessivament reductor i tendent a una colonització per a un ús industrial extensiu de territoris fràgils, com els espais naturals del Delta del Llobregat, inclosos en la Xarxa Natura 2000 i que encara no compten amb un pla especial de protecció del medi natural i el paisatge aprovat. En conseqüència, sol·licitem que aquest concepte, esmentat en diverses pàgines de la Memòria (116 i 123) sigui suprimit del PDU.

La logística no es pot concentrar en el Delta del Llobregat i la Vall Baixa del Llobregat. Cal pensar en altres indrets de polaritat, ben comunicats i que permetin un reequilibri d’aquest ús, com és l’àmbit B-30/AP-7 o les plataformes de mercaderies situades fora de l’AMB, com són la de Sant Esteve de Sesrovires i la Llagosta.

La Memòria de PDU (pàg. 176) ja reconeix aquesta situació quan afirma que “els polígons d’activitat econòmica associats al grans fluxos de mercaderies del port i la concentració d’infraestructures a la zona, s’hauria de considerar

el corredor mediterrani sobre l'eix de l'AP-7 i la B-30 com a estratègia per descongestionar el delta del Llobregat a mitjà i llarg termini”.

12. EL PDU ha de preveure plans de millora urbana en els polígons industrials existents.

A la Memòria del PDU (pàg. 125) es manifesta, en relació amb els polígons d'activitat econòmica (PAE), que “el planejament hauria d'aprofundir en la reflexió sobre el seu ús i la seva transformació, i determinar en quins casos cal reorientar-los i en quins actualitzar-los, concentrant l'activitat industrial en ubicacions segregades dels nuclis urbans i reorientant cap a serveis complementaris les ubicacions agregades o integrades als nuclis urbans i, en qualsevol cas, millorant-ne l'accessibilitat des del punt de vista d'una mobilitat sostenible i equitativa”.

L'AMB ha habilitat en aquests últims anys diverses convocatòries de subvenció per realitzar inversions en els polígons d'activitat econòmica i, per tant, mostra una preocupació per dotar-los d'infraestructures que els facin competitius. **En aquest sentit, cal que el PDU també analitzi quins PAE, per la seva ubicació, tenen una major potencialitat, a efectes que es contempli la necessitat de desenvolupar plans de millora urbana que els facin més atractius per a la captació d'empreses i es prevegin càrregues urbanístiques per materialitzar millores, tant a nivell de l'espai públic, com de les infraestructures de mobilitat privada i transmissió de dades.**

En aquest aspecte, a la Memòria del PDU (pàg. 146) es reconeixen els dèficits en matèria de mobilitat dels espais d'activitat econòmica (EAE) quan s'afirma que “només el 55% estan connectats amb accessos directes o semidirectes, compartits en molts casos amb la resta de fluxos de mobilitat intermunicipals o locals. D'altra banda, l'ús del transport ferroviari esdevé residual i arriba únicament a un 1'4% del total de les mercaderies. De fet, a l'àrea metropolitana el 65% d'aquest tipus d'EAE resten fora de l'abast dels 30 minuts des de l'única estació d'intercanvi ferrocarril-viari que hi ha, la del Morrot-Can Tunis”.

Els plans de millora urbana dels PAE també hauran de tenir present en alguns casos mesures de millora de la connectivitat ecològica, atès que, com reconeix la Memòria del PDU (pàg. 145 i 146), els principals punts crítics de la connectivitat ecològica de l'àrea metropolitana de Barcelona estan relacionats amb espais d'activitat econòmica.

D'aquesta forma s'aconseguiria un dels objectius marcats pel PDU en les àrees d'activitat econòmica, com és garantir la competitivitat "tant d'aquelles ubicades als teixits residencials com, especialment, les que es troben a les àrees especialitzades. Aquestes àrees, tant les integrades en continus urbans com les que es troben en corredors territorials, tenen requeriments espacials i infraestructurals específics que, malgrat la mutabilitat i la dependència elevades d'elements exògens, poden ser abordades en gran mesura des del planejament" (pàg. 155 de la Memòria del PDU).

Per una altra banda, el PDU ha de preveure les reserves necessàries per tal de perllongar el Trambaix, més enllà de l'estació actual de Sant Feliu-Consell Comarcal, atès que ATM ja treballa amb dues noves estacions que aprofiten els espais alliberats pel soterrament de la línia ferroviària a la trama urbana de Sant Feliu de Llobregat. Aquesta reserva del Trambaix s'ha de preveure al llarg del polígon el Pla, fins a entrar a la trama urbana de Molins de Rei i creuar el Llobregat fins a arribar a Sant Vicenç dels Horts, fet que permetrà en un futur un enllaç entre les estacions de Ferrocarrils de Catalunya de la banda dreta del Llobregat, amb les estacions de Rodalies de la banda esquerra.

13. El PDU ha de reflectir reivindicacions pendents de la infraestructura verda.

La infraestructura verda representa gairebé un 70% de la superfície metropolitana. Tot i que s'ha fet una tasca de protecció important per part de les administracions públiques des de l'aprovació del PGM l'any 1976, cal tenir present que resten assignatures pendents, reivindicades per les administracions locals i la societat civil, i que malgrat que no són competència de l'AMB, caldria que la Memòria del PDU les reflectís com a reptes que cal assolir com a país i que repercuteixen en el Baix Llobregat:

En concret, resulta imprescindible:

- L'aprovació del Pla especial de protecció del medi natural i el paisatge dels espais naturals del Delta del Llobregat.
- La declaració del Massís del Garraf com a Parc Natural.
- El desenvolupament del Pla especial de protecció del medi natural i el paisatge de l'Ordal, mandat derivat de la seva inclusió dins del Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya, Decret 328/1992, de 14 de desembre.

14. Cal que el PDU concreti els centres metropolitans.

Al territori metropolità s'hi poden identificar uns 80 centres locals, amb identitats pròpies i diferenciades, que s'han anat desenvolupant al llarg del temps.

Al costat d'aquests centres, hi ha una trentena de centres receptors d'activitats, d'accessibilitat i atracció de ciutadans, que sobrepassa fins i tot la capacitat d'atracció metropolitana. Aquests centres els configuren grans equipaments, espais d'activitat terciària i comercial, així com determinades instal·lacions de lleure. Alguns centres tenen al mateix temps un paper local i metropolità.

En el cas dels equipaments metropolitans, el PDU diferencia entre aquells que donen servei a un territori en concret, d'aquells que tenen un abast molt molt més ampli i esdevenen referents simbòlics i singulars amb un paper estratègic que reforça els nodes de l'estructura general del territori, com succeeix amb centres universitaris, determinats centres de recerca, hospitals de referència i instal·lacions esportives o culturals, que poden atreure una gran afluència tant de residents com de visitants (pàg. 160 de la Memòria del PDU).

La localització actual dels equipaments estructurants es concentra al continu urbà central i, en menor mesura, als entorns de la B-30.

La Memòria del PDU (pàg. 160) considera que les localitzacions dels nous equipaments estructurants hauran de ser coherents amb els criteris de localització estratègica dels centres metropolitans, però ha de fer una lectura més precisa del territori i incloure dins d'aquest concepte aquelles instal·lacions de dimensions importants que han quedat en desús i que poden complir una funció d'abast metropolità. Aquestes instal·lacions poden albergar grans equipaments, espais d'activitat terciària i comercial, així com determinades instal·lacions de lleure, com és el cas de la cimentera de Sant Feliu de Llobregat o les tres xemeneies de Sant Adrià del Besòs.

Aquests centres metropolitans esmentats compleixen un dels objectius del PDU (pàg. 161 de la Memòria), que proposa la creació de nous centres que tinguin noves activitats i que siguin referents de significació col·lectiva.

Per altra banda, el PDU també ha de recollir el nou centre metropolità que esdevindrà l'espai alliberat pel soterrament en el bell mig de la trama urbana de Sant Feliu de Llobregat, que potenciarà una diversitat d'activitats amb una presència important de zones verdes i equipaments que reforçaran la cohesió de la ciutat. Els espais alliberats

es troben a hores d'ara dins de la deliberació d'un concurs d'idees internacional que es materialitzarà mitjançant una modificació del Pla General Metropolità. Resulta adient que el PDU ja prevegi els paràmetres urbanístics resultants plantejats per aquest concurs.

15. El PDU ha de repensar la mobilitat i les infraestructures de transport.

La Memòria del PDU (pàg. 162) afirma que el transport va ser responsable d'un 28% de les emissions de gasos amb efecte hivernacle produïdes a Catalunya l'any 2016 i els valors de PM_x i Nox a l'AMB són superiors als que estipulen l'OMS i la UE. Juntament amb l'ocupació de l'espai públic i la seva impermeabilització, els nivells de soroll i l'increment de temperatura associats a l'efecte d'illa de calors fan del trànsit una de les principals causes de les deficiències d'habitabilitat urbana.

L'accessibilitat al transport públic disminueix considerablement en allunyar-se de la ciutat central (àmbit de la xarxa de metro), de manera que el transport públic col·lectiu no té el paper metropolità i regional que podria assolir. **En conseqüència, resulta important que el PDU qualifiqui reserves de sistema tramviari (perllongació del Trambaix) i ferroviari (nova línia Cornellà-Castelldefels) que permeti cobrir aquests dèficits.**

D'aquesta manera es pot donar compliment a una de les reflexions de la Memòria del PDU quan afirma que "la demanda de mobilitat privada haurà de ser absorbida pels sistemes de transport col·lectiu i, en aquest escenari, no és suficient una reconversió de la xarxa viària, sinó que cal disposar de xarxa ferroviària potent, fiable i amb un abast metropolità i regional" (pàg. 175).

La Memòria del PDU afirma en la pàgina 169 que "el territori metropolità té unes estructures viàries molt marcades fruit de segles d'història que han anat transformant i vertebrant els assentaments. Afortunadament, aquestes carreteres històriques mantenen encara bona part del seu protagonisme, tot i que en molts casos han estat prioritzades per l'ús del cotxe. La reinterpretació d'aquestes vies des de l'escala humana on la mobilitat activa i sostenible predomini i estructurari usos i intensitats és factible, atès que la seva estructura està molt consolidada".

Respecte d'això, el PDU hauria de reconèixer el valor de patrimoni històric de l'autovia de Castells, C31, que va ser una de les primeres vies ràpides de l'Estat i que ha albergat instal·lacions lúdiques, en bona part ja desaparegudes o en estat d'abandonament, però que permeten

una museïtzació de la via, tal com en els tallers celebrats en el marc del congrés El Baix Llobregat a Debat de l'any 2016 es van plantejar.

16. La lluita contra el canvi climàtic s'ha de reflectir en mesures concretes del PDU.

La Memòria del PDU recull el concepte "metabolisme urbà" com aquell conformat pels fluxos de materials, l'energia i l'aigua (pàg. 198).

En relació amb l'aigua, la Memòria del PDU (pàg. 187) calcula que el desenvolupament del planejament actual (exclòs el romanent de sostre en polígons d'activitat econòmica) podria comportar un increment del consum total d'aigua entre el 19% i el 20% respecte del nivell actual. Arran dels efectes del canvi climàtic, produiran presumiblement una reducció dels cabals del Llobregat i el Ter (entorn del 13% i el 10% respectivament). Arran del potencial de l'aigua regenerada de les EDARs metropolitanas (73,7 hm³/any), **cal una aposta ferma per a aquest recurs per al reg de les zones verdes, espais públics, conreu d'espais agraris i cicles productius de la Indústria i introduir en les normes urbanístiques l'aprofitament de les aigües grises en els edificis de nova construcció.**

D'altra banda, resulta important zonificar espais d'aiguamolls a les ribes del Llobregat per fomentar la biodiversitat i la millora en la depuració de les aigües.

En relació amb l'energia, el desenvolupament del planejament vigent (exclòs el romanent de sostre en polígons d'activitat econòmica) suposa un escenari de creixement de la demanda que s'estima entorn del 15-18% pel que fa a l'electricitat i entorn del 10-19% pel que fa al gas (pàg. 190).

L'AMB va aprovar l'any 2018 el Pla del Clima i Energia que marca com a objectius de l'any 2030 els que estan reflectits en la Cimera de París: una reducció d'almenys el 40% dels gasos amb efecte hivernacle respecte de l'any 1990, l'origen renovable d'almenys un 30% de l'energia consumida i una millora d'almenys el 30% en l'eficiència energètica. No obstant, la situació de risc de col·lapse ecosistèmic motiva que fins i tot calgui superar aquests objectius.

En relació amb el canvi climàtic, resulta important que les normes urbanístiques del PDU facilitin una implantació d'energies renovables que doni resposta al desplegament normatiu que està realitzant tant l'Estat com la Generalitat de Catalunya.

Les normes urbanístiques haurien de contemplar l'obligació que els edificis de nova construcció o de gran rehabilitació tinguin balanç

energètic zero, i en el cas de cobertes planes, l'obligació que aquestes siguin verdes, és a dir, amb tractament vegetal.

El PGM, l'any 1976, va ser innovador i va comportar que determinades mesures fossin incorporades en el Text refós de la Llei del Sòl d'aquell any. El PDU ha de jugar també aquest paper i promoure canvis normatius tant en el TRLU com en el Codi Tècnic de l'Edificació.

Per altra banda, pel seu nivell d'expertesa, el CECBLL dona suport a les alternatives i suggeriments que el Col·lectiu Per a un Nou Model Energètic i Social Sostenible (CMES) proposa per al PDU. Les alternatives i suggeriments del CECBLL se centren bàsicament en l'àmbit del PDU, però en matèria energètica, el plantejament forçosament ha de ser més ampli, atès que el repte del canvi climàtic és d'un abast civilitzador i, en la nostra escala, ha de ser de bioregió. Aquesta necessitat de superar els límits administratius en la gestió de l'energia es desprèn del mateix concepte "externalitats del metabolisme urbà" (pàg. 184 de la Memòria del PDU).

Les propostes de CMES a què donem suport són:

1. Incorporar al PDU una veritable anàlisi del metabolisme urbà que compregui l'avaluació dels inputs i outputs, així com els indrets de procedència i de destí i els impactes ambientals dels principals recursos que configuren el metabolisme urbà de la realitat metropolitana de Barcelona i que, com a mínim, han de comprendre: aigua, energia, aliments, residus sòlids i líquids i emissions a l'atmosfera.
2. De forma específica, incorporar l'estudi dels requeriments energètics de la realitat metropolitana i les superfícies de captació necessàries per a les energies renovables futures. Estudis realitzats per membres de CMES mostren que aquestes superfícies poden ser de l'ordre de 28.000 hectàrees en l'Àrea Metropolitana de Barcelona (ÀMB) o de 41.000 hectàrees per al conjunt de la Regió Metropolitana
3. Preveure criteris d'implantació i gestió de les energies de fonts renovables que, a nivell administratiu, facilitin l'aplicació de diferents modalitats per a la seva promoció (planificació pública, iniciativa d'entitats i veïns dels territoris afectats i de comunitats d'usuaris, *power purchase agreements* i altres)
4. En l'anàlisi del metabolisme metropolità de Barcelona (i, independentment de les competències administratives i de gestió de les diferents administracions), ampliar l'àmbit d'estudi a la Regió Metropolitana de Barcelona en el context del territori català,

peninsular i del Sud d'Europa. Pensem que seria molt més coherent i efectiva que una delimitació administrativa reduïda exclusivament a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).

17. EL PDU ha de fomentar la ciutat compacta i aplicar mesures previstes en la Llei 3/2009, de 10 de març, de regularització i millora d'urbanitzacions amb dèficits urbanístics.

El foment de la ciutat compacta ha de traduir-se en mesures valentes davant de l'urbanisme dispers que s'estén a la Serra de l'Ordal.

El PDU ha d'aplicar accions previstes en la Llei 3/2009, de 10 de març, de forma que el document d'aprovació inicial prevegi actuacions de compactació en nuclis dispersos mitjançant plans de millora urbana, que permetin densificar àmbits determinats d'urbanitzacions, i la creació d'equipaments públics a canvi d'alliberar trames urbanes perifèriques, que un cop enderrocades es reintegren al sòl no urbanitzable.

Aquests plans de millora urbana han de permetre generar càrregues urbanístiques com les atribuïdes en els plans d'adequació de les urbanitzacions de l'article 12.1 de la Llei 3/2009 i completar-ne les obres, proveir els serveis corresponents i, si s'escau, reduir-ne parcialment l'àmbit inicialment previst d'urbanitzar.

Sant Feliu de Llobregat, 15 de gener de 2020